

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Heftruckchauffeur

//////////////////////////////////////
BK-0052-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Heftruckchauffeur

Deze benaming wordt gebruikt in de Competent-fiche N110101 'Bestuurder van hefwerktuigen'.

1.2 DEFINITIE

Bestuurt een heftruck en houdt zich hierbij aan de kwaliteitsprocedures en veiligheidsvoorschriften teneinde laad- en loswerkzaamheden, opslag- en bevoorradingswerkzaamheden en werkzaamheden met betrekking tot het transporteren van ladingen uit te voeren.

1.3 EXTRA INFORMATIE

De heftruckchauffeur en de reachtruckchauffeur zijn beroepen met een op het eerste zicht inhoudelijke en contextuele verwantschap. Toch zijn er ook elementaire verschillen te onderkennen; waaronder het duidelijke (mechanisch) verschil tussen de heftruck en de reachtruck. Alle competenties opgenomen in dit dossier, dienen met dien verstande gelezen te worden.

1.4 SECTOREN

- Bouw
- Chemie en Petroleum
- Distributie
- Gas en elektriciteit
- Houtnijverheid
- Kleding- en textielindustrie
- Media, drukkerij- en uitgeverijsector
- Metaalindustrie
- Papier- en kartonsector
- Steen- en glasindustrie

- Vervoer, transport en logistiek
- Voedingsindustrie

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

SFTL (Sociaal Fonds Transport en Logistiek)

Mede-indieners

Constructiv

WOODWIZE

Alimento vzw

Vormingsfonds voor uitzendkrachten

Volta

VDAB-Studiedienst

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): N110101 Bestuurder van hefwerktuigen (m/v), 30 oktober 2012
- Beroeps(competentie)profiel: 'Bestuurder heftruck/reachtruck' (maart 2004)
- Andere: Standaard voor ervaringsbewijs heftruckchauffeur (april 2011)

Relatie tot het referentiekader

De Competent-fiche N110101 geeft in haar huidige vorm niet exact geformuleerd en volledig weer wat de competenties zijn van een heftruckchauffeur.

Alle basisactiviteiten uit de Competent-fiche N110101 'Bestuurder van hefwerktuigen' werden hertaald overgenomen in het beroepskwalificatiedossier met uitzondering van de basisactiviteit 'de opvolgdocumenten invullen en aan de betrokken dienst overhandigen'. Deze activiteit behoort tot de beroepen magazijnmedewerker en magazijnier.

De basisactiviteit 'de heftruck parkeren' werd toegevoegd vermits alle indieners het unaniem eens waren dat deze activiteit deel uitmaakt van het takenpakket van een heftruckchauffeur.

De indieners hebben voor de hertaling en aanvulling van de Competent-fiche beroep gedaan op de standaard voor het ervaringsbewijs van heftruckchauffeur.

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Past steeds de veiligheidsvoorschriften toe				
• Volgt pictogrammen en behandelingslabels op	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de technische onderdelen van de machine • Kennis van veiligheidsregels
• Past de veiligheidsregels toe	✓			
• Meldt onveilige situaties aan de verantwoordelijke		✓		
• Gebruikt het veiligheidssyteem			✓	
• Gebruikt PBM's (Persoonlijke BeschermingsMiddelen zoals bv. veiligheidsschoenen,...)			✓	
2. Controleert de toestand van de heftruck				
• Voert een controle uit van de machine bij het starten en beëindigen van de dagtaak	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de technische onderdelen van de machine • Kennis van veiligheidsregels • Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen
• Detecteert defecten		✓		
• Voert een visuele controle van de heftruckonderdelen uit op vloeistoflekken en materiele schade	✓			
• Controleert de remmen met een noodstop bij de start			✓	
• Controleert de meters, controlelichten en foutcodes op het instrumentenbord	✓			
• Controleert de lichten en geluidssignalen			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
door ze aan en uit te zetten				
<ul style="list-style-type: none"> • Vult de checklist met de uitgevoerde controles in 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Meldt defecten aan de verantwoordelijke 		✓		
3. Laadt en lost de goederen in en uit een extern transportmiddel overeenkomstig de opdracht				
<ul style="list-style-type: none"> • Past de manoeuvres (rijden, laden, lossen, ...) aan de werkinstructies, het gebruikte externe transportmiddel (vrachtwagen, ...), de aard van de lading en de ruimte aan 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de organisatie van een opslaglocatie (circulatieplan, ...) • Kennis van veiligheidsregels • Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen
<ul style="list-style-type: none"> • Controleert op hoeveelheden, soort goederen en visuele beschadiging volgens opdracht 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Meldt schade en afwijkingen aan de verantwoordelijke 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Controleert of het extern transportmiddel geblokkeerd is alvorens te laden en/of te lossen 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Controleert de stabiliteit van de vloer van het extern transportmiddel alvorens de lading binnen te rijden 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Controleert of het extern transportmiddel recht en volledig tegen de laadkaai gepositioneerd staat 	✓			
4. Verplaatst goederen van en naar diverse locaties volgens bedrijfseigen- en veiligheidsprocedures				
<ul style="list-style-type: none"> • Past de snelheid van de heftruck aan de lading, manoeuvreerruimte en ondergrond aan 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de organisatie van een opslaglocatie (circulatieplan, ...) • Kennis van veiligheidsregels • Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen
<ul style="list-style-type: none"> • Rijdt zichtbare obstakels of infrastructuur niet aan 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Positioneert de heftruck in één beweging voor de stapelruimte 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Rijdt achteruit wanneer het zicht vooruit beperkt is door de lading 			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Kijkt steeds in de rijrichting			✓	
• Draait enkel met een geladen heftruck wanneer de vorken zich op minder dan 1 meter hoogte bevinden			✓	
• Respecteert een veilige afstand met de voorganger in functie van een noodstop	✓			
• Matigt zijn snelheid en claxonneert bij het naderen van kruispunten, onoverzichtelijke bochten en ingangen			✓	
• Rijdt op de voorziene plaatsen in de aangeduide rijrichting			✓	
• Geeft voorrang aan zwakke weggebruikers			✓	
• Leest en interpreteert locatiecodes	✓			
• Houdt de werkplek ordelijk en net			✓	
5. Stapelt, ontstapelt goederen op diverse hoogten				
• Stapelt en ontstapelt maximaal wat voorgeschreven is in het laaddiagram	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van veiligheidsregels • Kennis van stabilisatieprincipes van ladingen • Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen
• Stapelt en ontstapelt de goederen zonder ze te beschadigen			✓	
• Stapelt en ontstapelt de goederen zonder de stapelruimte te beschadigen			✓	
• Plaatst de lading evenwichtig verdeeld in de stapelruimte	✓			
• Neemt enkel stabiele ladingen en onbeschadigde pallets op	✓			
• Stapelt enkel als de voorziene stapelruimte groot genoeg is	✓			
• Houdt de werkplek ordelijk en net			✓	
6. Parkeert de heftruck				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Zet na het parkeren steeds de parkeerrem op (indien van toepassing)			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van veiligheidsregels • Kennis van de eigenschappen van laad- en lotoestellen
• Plaatst de vorken vlak op de grond			✓	
• Plaatst de wielen recht			✓	
• Zet het contact af			✓	
• Parkeert de heftruck nooit voor een doorgang of veiligheidsuitrusting	✓			
• Voorziet de heftruck van de benodigde energie bij het einde van de dagtaak			✓	

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van de technische onderdelen van de machine
- Kennis van de organisatie van een opslaglocatie (circulatieplan, ...)
- Kennis van veiligheidsregels
- Kennis van stabilisatieprincipes van ladingen
- Kennis van de eigenschappen van laad- en lotoestellen

Cognitieve vaardigheden

- Volgt pictogrammen en behandelingslabels op
- Past de veiligheidsregels toe
- Voert een controle uit van de machine bij het starten en beëindigen van de dagtaak
- Voert een visuele controle van de heftruckonderdelen uit op vloeistoflekken en materiele schade
- Controleert de meters, controlelichten en foutcodes op het instrumentenbord
- Vult de checklist met de uitgevoerde controles in
- Past de manoeuvres (rijden, laden, lossen, ...) aan de werkinstructies, het gebruikte externe transportmiddel (vrachtwagen, ...), de aard van de lading en de ruimte aan
- Controleert op hoeveelheden, soort goederen en visuele beschadiging volgens opdracht
- Controleert de stabiliteit van de vloer van het extern transportmiddel alvorens de lading binnen te rijden

- Controleert of het extern transportmiddel recht en volledig tegen de laadkaai gepositioneerd staat
- Past de snelheid van de heftruck aan de lading, manoeuvreerruimte en ondergrond aan
- Respekteert een veilige afstand met de voorganger in functie van een noodstop
- Leest en interpreteert locatiecodes
- Stapelt en ontstapelt maximaal wat voorgeschreven is in het laaddiagram
- Plaatst de lading evenwichtig verdeeld in de stapelruimte
- Neemt enkel stabiele ladingen en onbeschadigde pallets op
- Stapelt enkel als de voorziene stapelruimte groot genoeg is
- Parkeert de heftruck nooit voor een doorgang of veiligheidsuitrusting

Probleemoplossende vaardigheden

- Meldt onveilige situaties aan de verantwoordelijke
- Detecteert defecten
- Meldt defecten aan de verantwoordelijke
- Meldt schade en afwijkingen aan de verantwoordelijke
- Controleert of het extern transportmiddel geblokkeerd is alvorens te laden en/of te lossen

Motorische vaardigheden

- Gebruikt het veiligheidssysteem
- Gebruikt PBM's (Persoonlijke BeschermingsMiddelen zoals bv. veiligheidsschoenen,...)
- Controleert de remmen met een noodstop bij de start
- Controleert de lichten en geluidsignalen door ze aan en uit te zetten
- Rijdt zichtbare obstakels of infrastructuur niet aan
- Positioneert de heftruck in één beweging voor de stapelruimte
- Rijdt achteruit wanneer het zicht vooruit beperkt is door de lading
- Kijkt steeds in de rijrichting
- Draait enkel met een geladen heftruck wanneer de vorken zich op minder dan 1 meter hoogte bevinden
- Matigt zijn snelheid en claxonneert bij het naderen van kruispunten, onoverzichtelijke bochten en ingangen
- Rijdt op de voorziene plaatsen in de aangeduide rijrichting
- Geeft voorrang aan zwakke weggebruikers
- Houdt de werkplek ordelijk en net
- Stapelt en ontstapelt de goederen zonder ze te beschadigen
- Stapelt en ontstapelt de goederen zonder de stapelruimte te beschadigen
- Houdt de werkplek ordelijk en net
- Zet na het parkeren steeds de parkeerrem op (indien van toepassing)
- Plaatst de vorken vlak op de grond
- Plaatst de wielen recht
- Zet het contact af
- Voorziet de heftruck van de benodigde energie bij het einde van de dagtaak

Met neiging wordt bedoeld

1) het naar achter of naar voor brengen van de mast opdat de vorken bij het plaatsen van de lading horizontaal zouden zijn;

- 2) het naar achter brengen van de mast opdat de lading bij het verplaatsen ervan achterover lijkt te leunen, zodat bij het remmen de lading niet voorover gaat hangen;
- 3) in geval de mast niet kan achteruit of vooruit kan neigen -dit komt meestal voor bij reachtruck- is de neiging van toepassing op de vorken met dezelfde bedoeling als in punt 1 en 2.

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in opslagplaatsen, logistieke platformen, magazijnen, vrachtzones, goederenstations, (lucht)havens, fabrieken, grootwinkelbedrijven, ...
- Het beroep kan worden uitgeoefend met aangepaste werktijden, in shifts (volcontinu, twee- of drieploegensysteem,...), tijdens het weekend, op feestdagen of 's nachts.
- De activiteit kan in een lawaaierige omgeving, in een vries-, koelzone of een erg warme zone (metaalgieterij,...) plaatsvinden. Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen (bv. veiligheidsschoenen, handschoenen, helm, ...) is verplicht.
- De beroepsbeoefenaar komt in contact met de magazijnier, magazijnmedewerkers
- De activiteiten vinden plaats binnen een strikt tijdschema.

Handelingscontext

- De beroepsbeoefenaar moet steeds de veiligheids- en kwaliteitsvoorschriften respecteren.
- De beroepsbeoefenaar stelt, afhankelijk van de bedrijfscontext, repetitieve of gevarieerde handelingen.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van het transport van goederen

Is gebonden aan

- een werkschema/werkopdracht/werkinstructies en aan de veiligheids- en kwaliteitsvoorschriften

Doet beroep op

- zijn/haar directe leidinggevende bij problemen

Verantwoordelijkheid

- Past steeds de veiligheidsvoorschriften toe
- Controleert de toestand van de heftruck
- Laadt en lost de goederen in en uit een extern transportmiddel overeenkomstig de opdracht
- Verplaatst goederen van en naar diverse locaties volgens bedrijfseigen- en veiligheidsprocedures
- Stapelt, ontstapelt goederen op diverse hoogten
- Parkeert de heftruck

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Voor de beroepsuitoefening van 'Heftruckchauffeur' is het beschikken van volgende attesten en/of voldoen aan volgende voorwaarden wettelijk verplicht:

- Gezondheidsbeoordeling voor het uitvoeren van een veiligheidsfunctie zoals bepaald in Codex over het welzijn op het werk. (BS 2 juni 2017)

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Officiële cijfers over de tewerkstelling van heftruckchauffeurs zijn niet beschikbaar. Vanuit de betrokken sectoren werd daarom een raming gemaakt.

Er zijn ongeveer een 10.000 heftruckchauffeurs in Vlaanderen (januari 2013).

Vacatures

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren

Ontvangen vacatures		Antwerpen	Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-leper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Brabant-Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder uitzendopdr.	01. Primaire sector		1				1	1	1			1		2	2		9	2
	02. Dranken, voeding en tabak	4		4	1	3		35	8	2	10	6	1	8			82	5
	03. Textiel, kleding en schoeisel	3			2			3	2	1	2		4				17	
	04. Grafische nijverheid, papier en karton	1	1					1				3	2	2			10	
	05. Chemie, rubber en kunststof	6		6		1	2	3		2	6	1	1	4	1		33	2
	06. Vervaardiging van bouwmaterialen	1		2				1	1	1	1	1		1			8	1
	07. Metaal	4	3	5	2			2	5	4	3	2	1	33			1	1
	08. Vervaardiging van machines en toestellen	8		1		1	26	7		3	2	6	2	3	59		12	12
	09. Vervaardiging van transportmiddelen	2	3								1	1	7	1			15	
	10. Hout- en meubelindustrie	1	3	1	2	1		3	3	2	7	1	2	3			29	5
	11. Overige industrie	1	1	1	1	3	2	1		5		2		7			24	1
	12. Energie, water en afvalverwerking			1	2			2		0				1	1		7	
	13. Bouw	7	1	12	5	3	5	9	8	4	6	4	2	10	4		80	13
	14. Groot- en kleinhandel	82	26	36	23	67	28	46	17	25	57	42	35	29	7		520	63
	15. Transport, logistiek en post	31	12	16	5	17	15	5	4	3	9	41	3	4			165	21
	16. Horeca en toerisme	2															2	
	17. Informatica, media en telecom	9			2	3		0			1	1					16	3
	19. Zakelijke dienstverlening	25	4	16	11	1	5	1		0	3	11	3	3	13		96	9
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	153	48	60	35	45	86	110	73	23	137	66	27	29	74		966	147
	21. Diensten aan personen	4		1	1								13	2			21	1
	22. Ontspanning, cultuur en sport	1	1						2								4	
	23. Openbare besturen		1												1		2	1
	24. Onderwijs		1		1	1		0					1				4	
	25. Gezondheidszorg	1	2				1										4	
	26. Maatschappelijke dienstverlening	2	5				2	2			3		1				15	1
	27. Overige dienstverlening										1						1	
TOTAAL		348	113	161	92	148	176	229	120	74	253	192	104	107	105	2222	288	

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

Voor het beroep 'heftruckchauffeur'

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	38	63	90	61	86	70	91	45	64	112	105	87
Uitzendopdr.	74	24	226	328	270	360	421	324	432	1045	867	1036
TOTAAL	112	87	316	389	356	430	512	369	496	1157	972	1123

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Deendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC zonder uitzendopdr.	3	4	3	1	2	17	13	2	2	34	4	1		1	87
Uitzendopdrachten	90	35	37	31	29	170	280	55	31	158	56	14	35	15	1036
TOTAAL	93	39	40	32	31	187	293	57	33	192	60	15	35	16	1123

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	312	320	314	420	427	522	1112	782	488	610	681	528
Uitzendopdr.	693	1057	2176	5036	7971	14094	16491	9733	3097	4851	5358	4696
TOTAAL	1005	1377	2490	5456	8398	14616	17603	10515	3585	5461	6039	5224

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Deendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC zonder uitzendopdr.	26	20	60	31	22	70	72	31	8	78	36	30	13	31	528
Uitzendopdr.	444	235	272	192	141	272	1053	176	198	501	384	331	328	169	4696
TOTAAL	470	255	332	223	163	342	1125	207	206	579	420	361	341	200	5224

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Deendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	1633	317	509	317	309	188	503	319	375	648	470	675	657	6920

4. Samenhang

Hoofdmagazijnier			
Magazijnier			
Magazijnmedewerker	Heftruckchauffeur	Reachtruckchauffeur	Orderpicker